

Sygn. akt XVII AmE 198/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Bogdan Gierzyński

po rozpoznaniu 21 grudnia 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. (dawniej: (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.)**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 16 października 2017 r., znak: (...) (...) (...)

I. uchyla zaskarżoną decyzję;

II. zasądza od pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. (dawniej: (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.) kwotę 820 zł (osiemset dwadzieścia złotych), w tym kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) z tytułu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 198/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 16 października 2017 r., znak: (...) (...) (...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w związku z art. 11 i art. lid ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2017 r., poz. 220 ze zm.), w związku z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie 2rt. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r., poz. 1257) w związku z 2rt. 30 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 17 maja 2017 r., na podstawie 2rt. 56 ust. 1 pkt 3a ustawy – Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K., kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. w dniu 10 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w K. ((...)) przy ul. (...), naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z 2rt. 11 i 2rt. Lid ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w 2rt. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K., karę pieniężną w kwocie 4.136 zł (słownie: cztery tysiące sto trzydzieści sześć złotych).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. wnosząc o:

- 1) uchylenie decyzji w całości,
- 2) zwrot kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych,

Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie:

- 1) naruszenie przepisów postępowania administracyjnego, a mianowicie art. 7, 77 § 1, 78 § 1 i art. 80 k.p.a., poprzez niedokonanie wszechstronnej oceny zebranego materiału dowodowego i naruszeniu zasad logicznego rozumowania, skutkujące przyjęciem, że Skarżący naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w poborze energii wskazany art. 11 i art. lid ust.3 ustawy Prawo energetyczne;
- 2) naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez niezastosowanie art. lid ust. 2 Prawa energetycznego i brak uznania, iż Skarżący miał prawo do niezastosowania się do poleceń operatora, gdyż natychmiastowe ograniczenie poboru mocy spowodowałoby zagrożenie dla życia i zdrowia pracujących w zakładzie ludzi,
- 3) naruszenie art. 56 ust. 1 pkt 3a Prawa energetycznego poprzez przypisanie Skarżącemu obiektywnej winy za brak ograniczenia mocy w żądanym terminie gdy specyfika produkcji to uniemożliwia, oraz uznanie, iż przepis ten może mieć zastosowanie w stosunku do ograniczeń mocy wprowadzonych na mocy art. lic ust. 2 pkt 2) Prawa energetycznego;
- 4) niezastosowanie art. 56 ust. 6a Prawa energetycznego tj. odstąpienia od wymierzenia Skarżącemu kary w sytuacji gdy stopień szkodliwości czynu był znikomy.

Odwołujący wniósł jednocześnie o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego ds. produkcji ceramiki budowlanej na okoliczność, iż ograniczenie natychmiastowe poboru mocy mogło zagrażać życiu i zdrowiu ludzi pracujących w zakładzie oraz, iż specyfika i technologia produkcji uniemożliwia natychmiastowe ograniczenie mocy do żądanego poziomu.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o:

1. oddalenie odwołania,
2. skierowanie sprawy do rozpoznania na posiedzeniu jawnym i przeprowadzenie rozprawy,
3. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych w aktach postępowania administracyjnego,
4. oddalenie wniosku dowodowego powoda,
5. zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 grudnia 2019 r., sygn. akt XVII AmE 370/17 Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z 23 kwietnia 2020 r., sygn. akt VII Aga 14/20 uchylił zaskarżony wyrok, niósł postępowanie przed Sądem Okręgowym w Warszawie z 9 grudnia 2019 r. i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd II instancji stwierdził nieważność postępowania wskutek utraty zdolności sądowej przez pozwanego, do której doszło w toku procesu przed Sądem I instancji. Sąd Apelacyjny ustalił, że odwołanie od decyzji Prezesa URE wniósł

w dniu 7 listopada 2017 r. (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K., natomiast w dniu 26 sierpnia 2019 r. zostało wydane zarządzenie o wyznaczeniu rozprawy na dzień 9 grudnia 2019 r. O terminie rozprawy został zawiadomiony pełnomocnik powoda, który nie stawił się na rozprawę, po zamknięciu której Sąd wydał wyrok. W toku postępowania odwoławczego po wpłynięciu apelacji powoda, Sąd Apelacyjny na podstawie pełnego odpisu z KRS stwierdził, że (...) S.A. w dniu 26 marca 2019 r. został wykreślony z rejestru przedsiębiorców, na skutek przejęcia tej spółki przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. i połączenia spółek poprzez przeniesienie całego majątku spółki (...) S.A. na spółkę (...) Sp. z o.o. (spółka przejmująca).

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. ((...)), pełniące funkcję Operatora Systemu Przesyłowego (OSP), w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP), spowodowanych m.in. sytuacją pogodową i hydrologiczną (tzn. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach) oraz wynikającego z niej ograniczenia w pracy części elektrowni, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16d P.e. i wprowadziły - na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e. - od godz. 10.00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które obowiązywały do godziny 24:00 dnia 11 sierpnia 2015 r. ***/fakt powszechnie znany, okoliczność bezsporna/***

W dniu 10 sierpnia 2015 r., działając w oparciu o art. 11c ust. 3 P.e., (...) zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 P.e., tj. w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, przewidującego na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła. ***/fakt powszechnie znany, okoliczność bezsporna/***

Rada Ministrów 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. ***/fakt powszechnie znany, okoliczność bezsporna/***

Powód - (...) S.A. z siedzibą w K. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność gospodarczą zajmująca się produkcją ceramiki budowlanej wpisanym do Krajowego Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS (...). ***/k. 5-7v, k. 11-21 akt adm., k. 17-22 akt Sąd./***

W dniu 15 października 2018 r. podjęta została uchwała nadzwyczajnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) S.A. o przejęciu spółki przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S.. (...) S.A. w dniu 26 marca 2019 r. został wykreślony z rejestru przedsiębiorców, na skutek przejęcia tej spółki przez (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. i połączenia spółek poprzez przeniesienie całego majątku spółki (...) S.A. na spółkę (...) Sp. z o.o. (spółka przejmująca).

Wpis dotyczący wykreślenia spółki (...) z KRS uprawomocnił się w dniu 10 kwietnia 2019 r. ***/k. 71v akt sąd./***

Powód jest przyłączony do sieci (...) S.A. z siedzibą w K. ((...)), który przedstawił Prezesowi URE zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych wygenerowano informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego pod adresem: ul. (...), (...)-(...) K.. ***/k. 3-4 akt adm./***

Pismem z dnia 17 maja 2016 r. Prezes URE zawiadomił przedsiębiorcę

o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za niedostosowanie się od ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i wezwał go do złożenia wyjaśnień. **/k. 1-2 akt adm./**

Przedsiębiorca przyznał m.in., że doszło do nieznacznego przekroczenia poboru mocy i tylko w początkowych godzinach wprowadzonego ograniczenia oraz że podjęto jak najszybsze, możliwe kroki zmierzające do bezpiecznego obniżenia pobieranej mocy. Zwrócił przy tym uwagę na specyfikę związaną z technologią produkcji prowadzonej przez powoda działalności. W konsekwencji uznał, że okoliczności w jakich znalazł się powód nie pozwalają na przypisanie mu obiektywnej winy w rozumieniu art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. Z kolei stopień szkodliwości popełnionego czynu powinien być uznany za znikomy. **/k. 12-13 akt sąd./**

Powód ma zawartą z (...) umowę z dnia 4 czerwca 2013 r. o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej. Przedsiębiorca zamówił moc umowną w wysokości 1350 [kW]. **/k. 26-30 akt adm./**

Powód w dniu 10 sierpnia 2015 r. przekroczył obowiązujące go - zgodnie z Planem wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej - wartości poboru mocy w poszczególnych stopniach zasilania o łączną wartość 1,378925 (MW w godzinie). **/k. 3, k. 31 akt adm./**

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) wprowadziła ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii od dnia 10 sierpnia 2015 r. od godz. 10.00. Następnie Rada Ministrów dnia 11 sierpnia 2015 r. wydała rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które przewidywało te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW. **/fakt powszechnie znany, okoliczność bezsporna/**

W dniu 10 sierpnia 2015 r. informację o wprowadzonych od godziny 10:00 ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, podana została do wiadomości komunikatem z tego dnia z godziny 7:55 w Programie(...) oraz była zamieszczona na stronie internetowej operatora. **/fakt powszechnie znany, okoliczność bezsporna/**

Powyżej opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyżej wskazane dowody, zgromadzone w toku postępowania administracyjnego i sądowego, jak również w oparciu o twierdzenia stron, oraz fakty powszechnie znane. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebranim w sprawie dokumentom, które nie były kwestionowane przez strony, a także Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im mocy dowodowej.

Sąd oddalił wniosek dowodowy zgłoszony przez powoda z opinii biegłego ds. produkcji ceramiki budowlanej - na okoliczność, iż ograniczenie natychmiastowe poboru mocy mogło zagrażać życiu i zdrowiu ludzi pracujących w zakładzie oraz, iż specyfika i technologia produkcji uniemożliwia natychmiastowe ograniczenie mocy dożądanego poziomu, albowiem jest zbędny dla dokonania rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zanim jednak Sąd dokona rozważań odnoszących się do zarzutów materialnych odwołania, odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisów postępowania administracyjnego stwierdza, że Sąd ustala stan faktyczny sprawy na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego zgromadzonego zarówno w postępowaniu administracyjnym, jak i sądowym. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradiktoryjnym, w którym uwzględnia się materiał dowodowy zgromadzony w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości podnoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych. Gdyby więc nawet uznać, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych np. w zakresie postępowania dowodowego to nie mogą one być przedmiotem postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, albowiem Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy

uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 lutego 2007 r., sygn. akt VI ACA 952/06). Odnosząc się zatem do zarzutów powoda podniesionego w uzasadnieniu odwołania, a dotyczącego naruszenia przez Prezesa URE przepisów procedury administracyjnej, stwierdzić należy, że ewentualne naruszenie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w toku prowadzonego postępowania administracyjnego nie jest przedmiotem postępowania przed tutejszym Sądem, jak również nie stanowi samoistnej podstawy uchylenia decyzji w tym postępowaniu, albowiem nie ma ono wpływu na ocenę prawidłowości zaskarżonej decyzji. Wniesienie odwołania od decyzji administracyjnej wszczyna bowiem postępowanie sądowe, w którym Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów rozpoznaje sprawę od nowa, w zakresie przedmiotu sprawy. Należy również stwierdzić, że specyficzny tryb postępowania, z jakim mamy do czynienia w przedmiotowej sprawie, zasadza się na założeniu, że organ w toku postępowania administracyjnego gromadzi dowody na poparcie swoich twierdzeń, zaś strona odwołująca się czyli powód, w procesie zwalcza te dowody przedstawiając sądowi inne dowody, które zmierzają do obalenia twierdzeń organu. Sąd na nowo przeprowadza zatem postępowanie dowodowe, gromadząc materiał dowodowy w postępowaniu sądowym, z tego też względu przebieg postępowania administracyjnego nie ma wpływu na ostateczną decyzję podejmowaną przez Sąd. Do powoda należy zatem wykazanie, że zaprezentowane przez organ dowody nie pozwalają na konkluzję taką jak w decyzji, zaś rzeczą Sądu nie jest zastąpienie organu i przeprowadzenie postępowania od początku, a jedynie ocena legalności decyzji i w zależności od przewidzianych prawem możliwości bądź zmiana decyzji bądź jej uchylenie. W sytuacji, gdy organ stosownych dowodów nie dostarczył i decyzja nie znajduje odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym, na odwołującym się nie spoczywa ciężar przeprowadzenia dowodu przeciwnego. Na podstawie tak zebranego materiału dowodowego Sąd dokonuje ustaleń faktycznych oraz dokonuje subsumcji przepisów do ustalonego stanu faktycznego, czego skutkiem jest wydanie rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie poglądem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r., sygn. akt III CRN 120/91, Lex nr 3724; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., sygn. akt I CKN 265/98, Lex nr 35385; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., sygn. akt I CKN 351 /99, Lex nr 38556; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1036/98, Lex nr 52708) Sąd Ochrony konkurencji i Konsumentów nie może ograniczyć rozpoznania sprawy wynikającej z odwołania od decyzji tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, które poprzedza postępowania sądowe. Przekazanie przez Prezesa URE odwołania wszczyna kontradyktoryjne postępowanie cywilne, którego celem nie jest przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy.

Przechodząc zatem do rozważań merytorycznych, w pierwszej kolejności należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 11 ust. 1 P.e, w przypadku zagrożenia:

1. bezpieczeństwa energetycznego Rzeczypospolitej Polskiej polegającego na długookresowym braku równowagi na rynku paliwowo - energetycznym,
 2. bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej,
 3. bezpieczeństwa osób,
 4. wystąpieniem znacznych strat materialnych
- na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części mogą być wprowadzone na czas oznaczony ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (art. 11 ust. 3 P.e.) polegają na:

- 1) ograniczeniu maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej;
- 2) zmniejszeniu lub przerwaniu dostaw ciepła.

W myśl art. 11 ust. 7 P.e., Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki), w drodze rozporządzenia, może wprowadzić na czas oznaczony, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części, ograniczenia w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła, w przypadku wystąpienia zagrożeń, o których mowa w ust. 1.

Z kolei zgodnie z art. 11c ust. 2 P.e., w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego:

1) podejmuje we współpracy z użytkownikami systemu elektroenergetycznego, w tym z odbiorcami energii elektrycznej, wszelkie możliwe działania przy wykorzystaniu dostępnych środków mających na celu usunięcie tego zagrożenia i zapobieżenie jego negatywnym skutkom;

2) może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Natomiast zgodnie z treścią art. 11c ust. 3 P.e., operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego niezwłocznie powiadamia ministra właściwego do spraw energii (poprzednio: ministra gospodarki) oraz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7.

W art. 11d ust. 3 P.e. przewidziano z kolei, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostawach i poborze energii elektrycznej określa rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r.

w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła.

Zgodnie zaś z § 5 pkt 1 rozporządzenia, ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub w dostarczaniu ciepła dotyczą każdego z odbiorców energii elektrycznej – dla których wielkość mocy umownej określonej w umowach ustalona została powyżej 300 kW i którzy nie podlegają ochronie przed wprowadzonymi ograniczeniami na podstawie § 6 ust. 1 rozporządzenia. Zaś w świetle tego ostatniego przepisu, ochronie przed wprowadzanymi ograniczeniami podlegają odbiorcy energii elektrycznej w ciągu całego roku, dla których wielkość mocy umownej określonej w zawartej umowie sprzedaży, umowie o świadczenie usług przesyłania albo dystrybucji lub umowie kompleksowej ustalona została poniżej 300 kW oraz:

1. szpitale i inne obiekty ratownictwa medycznego;
2. obiekty wykorzystywane do obsługi środków masowego przekazu o zasięgu krajowym;
3. porty lotnicze;
4. obiekty międzynarodowej komunikacji kolejowej;
5. obiekty wojskowe, energetyczne oraz inne o strategicznym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki lub państwa, określone w przepisach odrębnych;
6. obiekty dysponujące środkami technicznymi służącymi zapobieganiu lub ograniczaniu emisji, negatywnie oddziałujących na środowisko.

Stosownie natomiast do § 8 ust. 1 i 2 i 6 rozporządzenia, wielkości określające poziomy wprowadzanych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej poprzez ograniczenie poboru mocy ujęte są w planach wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które podlegają corocznej aktualizacji. Plan taki opracowywany jest przez operatorów systemów przesyłowych uzgadnianych z Prezesem URE na podstawie planów wprowadzania ograniczeń opracowywanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych.

Zaś w myśl § 10 rozporządzenia, umowy zawarte przez przedsiębiorstwa energetyczne z odbiorcami zawierają maksymalne ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej ujęte w planach ograniczeń i określają sposób powiadamiania o obowiązujących stopniach zasilania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z 23 lipca 2007 r. w § 11 i § 12 określa sposób informowania odbiorców z planami ograniczeń i ograniczeniami w poborze energii elektrycznej.

Według pierwszego z wymienionych przepisów, operatorzy oraz przedsiębiorstwa energetyczne wykonujące działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło zapoznają odbiorców z planami ograniczeń przez ogłoszenia zamieszczane w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości lub w formie elektronicznej na swojej stronie internetowej albo w formie ustalonej w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, co najmniej na 30 dni przed dniem obowiązywania ograniczeń.

Natomiast zgodnie z treścią § 12:

1. Ograniczenia w poborze energii elektrycznej są realizowane przez odbiorców stosownie do komunikatów operatorów o obowiązujących stopniach zasilania.

2. Komunikaty operatorów o obowiązujących stopniach zasilania, o których mowa w § 9, wprowadzanych jako obowiązujące w najbliższych 12 godzinach i przewidywanych na następne 12 godzin, są ogłaszane w radiowych komunikatach energetycznych w programie (...) o godzinie 7⁽⁵⁵⁾ i 19⁽⁵⁵⁾ oraz na stronach internetowych operatorów i przedsiębiorstw energetycznych wykonujących działalność gospodarczą w zakresie zaopatrzenia w ciepło, które obowiązują w czasie określonym w tych komunikatach.

3. W przypadku zróżnicowania wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej, w stosunku do stopni zasilania ogłoszonych w komunikatach radiowych, operatorzy powiadamiają odbiorców indywidualnie w formie pisemnej lub w sposób określony w umowach, o których mowa w art. 5 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz ust. 3 ustawy, albo za pomocą innego środka komunikowania się w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

4. Powiadomienia, o których mowa w ust. 3, są dla odbiorcy obowiązujące w pierwszej kolejności w stosunku do powiadomień ogłaszanych w komunikatach radiowych.

Przechodząc do stanu faktycznego przedmiotowej sprawy należy stwierdzić, że niekwestionowane pozostaje, że powód jest odbiorcą energii elektrycznej, którego dotyczą ograniczenia w poborze mocy i jednocześnie nie mają do niego zastosowania wyłączenia z § 6 rozporządzenia wskazywanego wyżej. Powód w związku z tym był zobowiązany zastosować się nie tylko do ograniczeń wprowadzonych przez Operatora Systemu Przesyłowego (tj. (...)) w dniu 10 sierpnia 2015 r., ale również do ograniczeń wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z 11 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które wprowadziło te ograniczenia w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Należy w tym miejscu stwierdzić, że powód nie dostosował się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w obiekcie zlokalizowanym w K. przy ul. (...), albowiem w dniu 10 sierpnia 2015 r. wartość przekroczenia wyniosła łącznie 1,378925 MW w godzinie.

Kwestia dopuszczania się przez powodowego przedsiębiorcę wymienionych naruszeń nie została przez niego zakwestionowana, i wykazana została wskazanym powyżej dokumentami znajdującymi się w aktach administracyjnych, kwestionował on natomiast podstawę prawną do nałożenia na powoda sankcji za niezastosowanie się do wskazanych ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniu 10 sierpnia 2015 r.

Na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., Prezes URE jest uprawniony do nałożenia kary pieniężnej na podmiot, który nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Ustawodawca, co istotne, przewidział sankcje za niezastosowanie się do ściśle określonych, konkretnych ograniczeń, tj. wprowadzonych w oparciu o wymienione enumeratywnie przepisy art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 P.e., a nie ogólnie za każdy przypadek niezastosowania się do tego rodzaju ograniczeń.

Przepis art. 11 P.e. dotyczy ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, co oznacza, że oparcie zaskarżonej decyzji na tej podstawie prawnej było nieprawidłowe, gdyż powodowi zarzucono niezastosowanie się do ograniczeń w dniu 10 sierpnia 2015 r., podczas gdy ograniczenia wprowadzone przez Radę Ministrów obowiązywały w okresie od 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00.

Jeśli chodzi o art. 11c ust. 3 P.e. - który nie został wprawdzie przywołany jako podstawa prawna decyzji kwestionowanej w niniejszej sprawie - to przepis ten nie stanowi samoistnej podstawy do wprowadzenia ograniczeń. Dotyczy on bowiem obowiązków informacyjnych operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego w związku z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, a także obowiązku zgłoszenia konieczności wprowadzenia ograniczeń w trybie art. 11 ust. 7, tj. w trybie rozporządzenia Rady Ministrów.

Sankcja za niedopełnienie przez operatora wskazanych obowiązków została przewidziana w art. 56 ust. 1 pkt 1c P.e. W ocenie Sądu, odesłanie w art. 56 ust. 3a P.e. do przepisu art. 11c ust. 3 P.e. jest „puste”, a zatem mamy w tym przypadku do czynienia z ewidentnym błędem ustawodawcy. W związku z powyższym przepis ten nie daje podstaw do nałożenia na jakikolwiek podmiot, jakichkolwiek ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Pozwany oparł zaskarżoną decyzję także na art. 11d ust. 3 P.e., co zdaniem Sądu było bezpodstawne. Wbrew bowiem twierdzeniom organu, przepis ten nie stanowi rozwinięcia uprawnień OSP wskazanych w art. 11c ust. 2 P.e., poprzez określenie sposobu realizacji wprowadzonych ograniczeń. Norma ta dotyczy możliwości ograniczenia przez operatorów systemu elektroenergetycznego, a nie OSP, świadczonych przez nich usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w zakresie niezbędnym do usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw.

W konsekwencji powyższego, Sąd Okręgowy stwierdza, że przepisy art. 11c ust. 3 P.e. oraz art. 11d ust. 3 P.e. nie stanowią samoistnej podstawy prawnej wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w trybie polecenia OSP.

Podstawę taką stanowi przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., nie uwzględniony wszakże w treści art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e.. Oznacza to, że odesłanie zawarte w danym zakresie w ostatnim z wymienionych przepisów, przyznającym Prezesowi URE kompetencję do wymierzenia kary pieniężnej, jest błędne.

W ocenie Sądu nałożenie tej kary w przypadku niezastosowania się do ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., wymagałoby zastosowania przez organ wykładni rozszerzającej art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., co zdaniem Sądu, należy uznać za niedopuszczalne.

Kary pieniężne, wymierzane na podstawie ustawy Prawo energetyczne, stanowią rodzaj sankcji administracyjno-karnej. Przepisy o charakterze administracyjno-karnym, przewidujące kary pieniężne za określone naruszenia, winny zaś być stosowane przez organy administracji publicznej w sposób ścisły i precyzyjny, tzn. dokładnie odpowiadający

normie prawnej bez stosowania wykładni rozszerzającej, analogii, czy domniemań (tak trafnie M. Sachajko [w:] red. M. Swora, Z. Muras, Prawo energetyczne, tom II, Komentarz do art. 12-72, Warszawa 2016, s. 883).

W tym kontekście, konstrukcja przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e. budzi istotne zastrzeżenia w zakresie spełniania zasady określoności czynów zabronionych pod groźbą kary (*nullum crimen, nulla poena sine lege*). Zasada ta w demokratycznym państwie prawnym stanowi jeden z filarów ochrony karnoprawnej, która zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, winna być stosowana także w przypadku odpowiedzialności za delikty administracyjne, w tym także te, które zostały unormowane w ustawie Prawo energetyczne. Ustawowe formułowanie przepisów o charakterze represyjnym musi w pełni odpowiadać zasadzie określoności, co oznacza, że ustawa musi w sposób kompletny, jasny, jednoznaczny i precyzyjny definiować wszelkie znamiona czynów zagrożonych karą. Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za swój, pogląd Naczelnego Sądu Administracyjnego, wyrażony w uzasadnieniu wyroku z 1 czerwca 2004 r. w sprawie o sygn. akt GSK 30/04, zgodnie z którym przy egzekwowaniu obowiązku, kształtowanego normą prawa administracyjnego materialnego, za którego naruszenie przewidziana jest administracyjna kara pieniężna, muszą być zachowane bezwzględnie zasady interpretacji i stosowania norm o charakterze restrykcyjnym ukształtowane w dziedzinie prawa karnego, zwłaszcza zasada prymatu wykładni językowej przed innymi rodzajami wykładni (System Informacji Prawnej LEX nr 799784). W ocenie Sądu Okręgowego, nie budzi wątpliwości, że w odniesieniu do przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a P.e., powyższe kryteria, w tym wymóg kompletności i jednoznaczności w formułowaniu przez ustawodawcę przesłanek normatywnych kary pieniężnej, nie zostały spełnione.

Mając powyższe na uwadze, wobec braku podstawy prawnej do nałożenia kary pieniężnej za niezastosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na polecenie OSP w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 P.e., konieczne było uchylenie decyzji wymierzającej powodowi karę pieniężną za niezastosowanie się do ograniczeń w dniu 10 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy nie kwestionuje jednocześnie zasadności przedmiotowych ograniczeń, które zostały wprowadzone w związku z wyjątkowo wysokimi temperaturami i obniżeniem stanu wód w zbiornikach wodnych i rzekach, i podziela w pełni zdanie Prezesa URE, że w opisanych wyżej okolicznościach niedostosowanie się do nałożonych ograniczeń stanowi realne zagrożenie bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej na obszarze całego kraju.

Z tych wszystkich względów, na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty należne stronie powodowej, która wygrała sprawę, od przegrywającego sprawę Prezesa URE, złożyły się: opłata sądowa od odwołania w wysokości 100 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

Sędzia SO Bogdan Gierzyński